Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

16. září 2013 *

„Společná zahraniční a bezpečnostní politika — Omezující opatření přijatá vůči Íránu s cílem zabránit šíření jaderných zbraní — Zmrazení finančních prostředků — Povinnost uvést odůvodnění — Nesprávné posouzení“

Ve věci T-489/10,

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, se sídlem v Teheránu (Írán), a dalších 17 žalobkyň, jejichž jména jsou uvedena v příloze, zastoupené F. Randolphem, QC, M. Lester, barrister, a M. Taher, solicitor,

žalobkyně,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené M. Bishopem a R. Liudvinaviciute-Cordeiro, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Evropskou komisí, zastoupenou M. Konstantinidisem a T. Scharfem, jako zmocněnci,

a

Francouzskou republikou, zastoupenou G. de Berguesem a É. Ranaivosonem, jako zmocněnci,

vedlejšími účastnicemi řízení,

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Rady 2010/413/SZBP ze dne 26. července 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP (Úř. věst. L 195, s. 39), prováděcího nařízení Rady (EU) č. 668/2010 ze dne 26. července 2010, kterým se provádí čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 423/2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 195, s. 25), rozhodnutí Rady 2010/644/SZBP ze dne 25. října 2010, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP (Úř. věst. L 281, s. 81), nařízení Rady (EU) č. 961/2010 ze dne 25. října 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (ES) č. 423/2007 (Úř. věst. L 281, s. 1) a nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010 (Úř. věst. L 88, s. 1),

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení I. Pelikánová (zpravodajka), předsedkyně, K. Jürimäe a M. van der Woude, soudci,

* Jednací jazyk: angličtina.

vedoucí soudní kanceláře: N. Rosner, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. dubna 2013,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Projednávaná věc se týká omezujících opatření zavedených za účelem vyvinutí tlaku na Íránskou islámskou republiku k tomu, aby ukončila jaderné činnosti, které představují riziko šíření jaderných zbraní, a vývoj nosičů jaderných zbraní (dále jen „šíření jaderných zbraní“).

2 Dne 26. července 2010 byly žalobkyně, a sice Islamic Republic of Iran Shipping Lines (dále jen „IRISL“), jakož i dalších 17 žalobkyň, jejichž jména jsou uvedena v příloze, zařazeny na seznam subjektů zapojených do šíření jaderných zbraní, který je uveden v příloze II rozhodnutí Rady 2010/413/SZBP ze dne 26. července 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP (Úř. věst. L 195, s. 39).

3 V důsledku toho byly žalobkyně prováděcím nařízením Rady (EU) č. 668/2010 ze dne 26. července 2010, kterým se provádí čl. 7 odst. 2 nařízení č. 423/2007 (Úř. věst. L 195, s. 25), zařazeny na seznam obsažený v příloze V nařízení Rady (ES) č. 423/2007 ze dne 19. dubna 2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 103, s. 1). Toto zařazení mělo za následek zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů žalobkyň.

4 V rozhodnutí 2010/413 uvedla Rada Evropské unie ve vztahu k IRISL toto odůvodnění:

„IRISL je zapojena do přepravy vojenského nákladu, včetně vývozu zakázaného nákladu z Íránu. Tři takové incidenty, které byly jasným porušením, byly oznámeny výboru Rady bezpečnosti [Organizace spojených národů] pro sankce proti Íránu. Vazby IRISL na šíření zbraní a materiálu byly takové povahy, že [Rada bezpečnosti Organizace spojených národů] vyzvala státy, aby prováděly kontrolu plavidel IRISL, mají-li důvodné podezření, že převážejí zakázané zboží podle rezolucí Rady bezpečnosti [Organizace spojených národů] 1803 a 1929.“

5 Kromě toho v odůvodnění rozhodnutí 2010/413 týkajícího se IRISL Marine Services and Engineering Co. Rada uvedla, že IRISL „opakovaně umožnila porušit rezoluci Rady bezpečnosti [Organizace spojených národů] 1747“.

6 Další žalobkyně byly v rozhodnutí 2010/413 označeny za společnosti, které jsou vlastněny nebo ovládány společností IRISL nebo jednají jejím jménem [na její účet]. Khazar Shipping Lines byla kromě toho označena za společnost, která „[z]prostředkovala zásilky pro subjekty označené OSN a USA, například banku Melli, a to přepravením nákladu podezřelého v souvislosti se šířením zbraní a materiálu ze zemí jako Ruska a Kazachstánu do Íránu“.

7 Odůvodnění týkající se žalobkyň, jež jsou uvedena v prováděcím nařízení č. 668/2010, jsou v podstatě stejná jako odůvodnění uvedená v rozhodnutí 2010/413.

8 Dopisem ze dne 25. srpna 2010 vyzvaly žalobkyně Radu, aby jim předala dokumenty a důkazy, na základě kterých je zařadila na seznam uvedený v příloze II rozhodnutí 2010/413 a seznam uvedený v příloze V nařízení č. 423/2007.

9 V dopise ze dne 13. září 2010 Rada odpověděla zejména to, že tvrzení uplatňovaná proti IRISL jsou popsána ve výroční zprávě výboru Rady bezpečnosti Organizace spojených národů pro sankce (dále jen „Rada bezpečnosti“) za rok 2009, jejíž kopii přiložila k dopisu.

10 V dopise ze dne 14. září 2010 požádaly žalobkyně o podrobnější vysvětlení a další důkazy, o které se Rada opírala. Rada odpověděla dopisem ze dne 20. září 2010, k němuž přiložila dva návrhy členských států na přijetí omezujících opatření vůči IRISL a Khazar Shipping Lines.

11 Rozhodnutím Rady 2010/644/SZBP ze dne 25. října 2010, kterým se mění rozhodnutí 2010/413 (Úř. věst. L 281, s. 81), bylo zachováno zařazení žalobkyň do přílohy II rozhodnutí 2010/413. Odůvodnění týkající se žalobkyň je totožné s odůvodněním uvedeným v rozhodnutí 2010/413.

12 Poté, co nařízení č. 423/2007 bylo zrušeno nařízením Rady (EU) č. 961/2010 ze dne 25. října 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 281, s. 1), zařadila Rada žalobkyně do přílohy VIII posledně uvedeného nařízení. Finanční prostředky a hospodářské zdroje žalobkyň byly tedy zmrazeny na základě čl. 16 odst. 2 uvedeného nařízení. Odůvodnění týkající se žalobkyň je v podstatě totožné s odůvodněním uvedeným v rozhodnutí 2010/413.

13 Poté, co nařízení č. 961/2010 bylo zrušeno nařízením Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 88, s. 1), zařadila Rada žalobkyně do přílohy IX posledně uvedeného nařízení. Odůvodnění týkající se žalobkyň je v podstatě totožné s odůvodněním uvedeným v rozhodnutí 2010/413. Finanční prostředky a hospodářské zdroje žalobkyň byly tedy zmrazeny na základě čl. 23 odst. 2 uvedeného nařízení.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

14 Žalobkyně, jakož i Cisco Shipping Co. Ltd a IRISL Multimodal Transport Co. podaly projednávanou žalobu návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 8. října 2010.

15 Dopisem ze dne 24. listopadu 2010 vzaly Cisco Shipping a IRISL Multimodal Transport svou žalobu zpět. Usnesením Tribunálu (čtvrtého senátu) ze dne 8. prosince 2010 byly vyškrtnuty z rejstříku jakožto žalobkyně a bylo jim uloženo nést vlastní náklady řízení.

16 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 21. prosince 2010 upravily žalobkyně svá návrhová žádání v návaznosti na přijetí dne 25. října 2010 rozhodnutí 2010/644 a nařízení č. 961/2010.

17 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 14. března 2011 požádala Evropská komise o vstup do tohoto řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Rady, Francouzská republika požádala o totéž podáním došlým dne 22. března 2011. Předsedkyně čtvrtého senátu Tribunálu povolila tato vedlejší účastenství usnesením ze dne 10. května 2011.

18 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 30. dubna 2012 upravily žalobkyně svá návrhová žádání v návaznosti na přijetí nařízení č. 267/2012 dne 23. března 2012.

19 Dne 12. března 2013 rozhodl Tribunál (čtvrtý senát) na základě zprávy soudkyně zpravodajky o zahájení ústní části řízení a v rámci opatření pro organizaci řízení stanovených v článku 64 jednacího řádu Tribunálu vyzval žalobkyně a Radu, aby na jednání zodpověděly písemně položené dotazy.

20 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na písemné a ústní otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 23. dubna 2013.

21 Žalobkyně navrhují, aby Tribunál:

— zrušil rozhodnutí 2010/413, prováděcí nařízení č. 668/2010, rozhodnutí 2010/644, nařízení č. 961/2010 a nařízení č. 267/2012 v rozsahu, v němž se jich tyto akty týkají;

— uložil Radě náhradu nákladů řízení.

22 Rada, podporovaná Komisí, navrhuje, aby Tribunál:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

23 Francouzská republika navrhuje, aby Tribunál žalobu zamítl.

Právní otázky

K věci samé

24 Žalobkyně uplatňují pět žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení jejich práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu. Druhý žalobní důvod vychází z porušení povinnosti uvést odůvodnění. Třetí žalobní důvod vychází z porušení zásady proporcionality, jejich práva na vlastnictví a práva vykonávat hospodářskou činnost. Čtvrtý žalobní důvod vychází z nesprávného posouzení v souvislosti s přijetím omezujících opatření vůči nim. Pátý žalobní důvod vychází z protiprávnosti čl. 16 odst. 2 nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 267/2012 v rozsahu, v němž tato ustanovení ukládají zákaz nakládat a vykládat náklady.

25 Tribunál má za to, že je třeba posoudit nejprve druhý žalobní důvod v rozsahu, v němž se týká odůvodnění vztahujícího se ke společnosti IRISL, a poté čtvrtý žalobní důvod.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění v rozsahu, v němž se týká odůvodnění vztahujícího se ke společnosti IRISL

26 Podle žalobkyň porušila Rada povinnost uvést odůvodnění ve dvou ohledech. Mají za to, že odůvodnění uvedené v napadených aktech, které se týká IRISL, je nedostatečné, neboť z něj jasně a jednoznačně nevyplývá, proč měla Rada za to, že IRISL splňovala kritéria pro přijetí a zachování omezujících opatření vůči ní, a to navzdory argumentům, které žalobkyně uvedly. Konkrétně tvrdí, že se Rada omezila na zopakování tvrzení Rady bezpečnosti. Dále žalobkyně tvrdí, že jim před přijetím omezujících opatření vůči nim nebylo sděleno žádné odůvodnění týkající se IRISL.

27 Rada, podporovaná vedlejšími účastnicemi, zpochybňuje opodstatněnost argumentů žalobkyň.

28 Podle judikatury platí, že povinnost odůvodnit akt nepříznivě zasahující do právního postavení, která je stanovena v čl. 296 druhém pododstavci SFEU, a v tomto případě konkrétně v čl. 24 odst. 3 rozhodnutí 2010/413, v čl. 15 odst. 3 nařízení č. 423/2007, v čl. 36 odst. 3 nařízení č. 961/2010 a v čl. 46 odst. 3 nařízení č. 267/2012, má za cíl poskytnout dotčené osobě dostatečné informace ke zjištění toho, zda je akt opodstatněný, nebo zda je případně stižen vadou, která umožňuje napadnout jeho platnost před soudem Evropské unie, a rovněž umožnit unijnímu soudu přezkoumat legalitu tohoto aktu. Takto stanovená povinnost uvést odůvodnění představuje základní zásadu unijního práva, od které se lze odchýlit jen z naléhavých důvodů. Odůvodnění tudíž musí být dotčené osobě v zásadě sděleno současně s aktem, který nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení, a jeho neexistence nemůže

být zhojena skutečností, že se dotčená osoba dozví důvody aktu v průběhu řízení před unijním soudem (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 14. října 2009, Bank Melli Iran v. Rada, T-390/08, Sb. rozh. s. II-3967, bod 80 a citovaná judikatura).

29 Pokud tedy naléhavé důvody související s bezpečností Unie nebo jejích členských států či jejich zahraniční politikou nebrání sdělení určitých poznatků, je Rada povinna seznámit subjekt, vůči němuž jsou namířena omezující opatření, se specifickými a konkrétními důvody, proč má za to, že tato opatření musela být přijata. Musí tedy uvést skutkové a právní okolnosti, na kterých závisí právní odůvodnění předmětných opatření, a úvahy, které ji vedly k jejich přijetí (v tomto smyslu viz rozsudek Bank Melli Iran v. Rada, bod 28 výše, bod 81 a citovaná judikatura).

30 Odůvodnění musí být dále přizpůsobeno povaze daného aktu a kontextu, ve kterém byl přijat. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze uváděných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, kterým je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt bezprostředně a osobně dotýká, na získání těchto vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož dostatečnost odůvodnění musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující danou oblast. Konkrétně je akt nepříznivě zasahující do právního postavení dostatečně odůvodněn tehdy, jestliže byl vydán v souvislostech, které jsou dotčené osobě známy a které jí umožňují pochopit rozsah opatření, jež vůči ní bylo přijato (viz rozsudek Bank Melli Iran v. Rada, bod 28 výše, bod 82 a citovaná judikatura).

31 Pokud jde zaprvé o nesdělení odůvodnění před přijetím napadených aktů, stačí připomenout, že podle ustálené judikatury nemá Rada povinnost předem sdělit dotyčné osobě nebo entitě důvody, které vedou tento orgán k původnímu zařazení jména této osoby nebo entity na seznam osob nebo entity, jejichž finanční prostředky se zmrazují. U takového opatření musí být totiž již ze samotné jeho povahy dána možnost využít účinku překvapení a musí se uplatnit neprodleně, aby nebyla zmařena jeho účinnost. V takovém případě v zásadě postačuje, aby orgán sdělil důvody dotyčné osobě nebo entitě a přiznal jí současně s přijetím rozhodnutí nebo okamžitě po něm právo být vyslechnuta (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. prosince 2011, Francie v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, Sb. rozh. s. I-13427, bod 61).

32 Pokud jde zadruhé o údajně nedostatečné odůvodnění, je třeba úvodem uvést, že podle Rady a Komise mohou být omezující opatření vůči IRISL založena na dvou nezávislých právních základech. Okolnosti tvrzené proti IRISL podle nich prokazují, že tato společnost podporovala šíření jaderných zbraní ve smyslu čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 7 odst. 2 nařízení č. 423/2007, čl. 16 odst. 2 písm. a) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 267/2012 (dále jen „první kritérium"). Kromě toho podle těchto orgánů z těchto okolností vyplývá, že IRISL napomáhala osobě, subjektu nebo orgánu uvedeným na seznamu porušovat ustanovení rozhodnutí 2010/413, nařízení č. 961/2010, nařízení č. 267/2012, použitelných rezolucí Rady bezpečnosti ve smyslu čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 16 odst. 2 písm. b) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. odst. 2 písm. b) nařízení č. 267/2012 (dále jen „druhé kritérium").

33 Je tedy třeba ověřit, zda z právního hlediska Rada dostatečně odůvodnila použití každého z těchto alternativních kritérií na IRISL. V tomto kontextu je třeba kromě odůvodnění napadených aktů vzít v potaz i výroční zprávu výboru Rady bezpečnosti pro sankce za rok 2009, která byla předána žalobkyním dne 13. září 2010, a návrh na přijetí omezujících opatření vůči IRISL, který Rada předala žalobkyním dne 20. září 2010. Tyto dokumenty byly totiž předány před podáním žaloby.

34 Pokud jde o první kritérium, odůvodnění napadených aktů, které je reprodukováno v bodě 4 výše, se týká jednak tří incidentů, kdy byla IRISL zapojena do přepravy vojenského materiálu z Íránu, které Rada kvalifikovala jako „šíření zbraní a materiálu", a jednak postoje Rady bezpečnosti vůči IRISL.

35 Výroční zpráva výboru Rady bezpečnosti pro sankce za rok 2009 poskytuje dodatečné podrobné údaje týkající se oněch tří incidentů, neboť mimo jiné uvádí, že při těchto třech incidentech orgány zabavily zakázaný náklad, a identifikuje dotčená plavidla.

36 Tyto skutečnosti ve svém celku postačují k tomu, aby žalobkyně mohly pochopit, že se Rada opřela jednak o tři incidenty, kdy byly IRISL přepravovány zakázané náklady, a jednak o skutečnost, že Rada bezpečnosti považovala za nutné vyzvat státy, aby za určitých okolností prováděly kontrolu plavidel IRISL, načež dospěla k závěru, že tato společnost podporovala šíření jaderných zbraní. Tyto tři incidenty byly popsány dostatečně konkrétně, což potvrzuje skutečnost, že se žalobkyně podrobně zabývaly okolnostmi souvisejícími s těmito incidenty jak v připomínkách předložených Radě, tak v písemnostech předložených Tribunálu.

37 V tomto kontextu je třeba rovněž odmítnout argument žalobkyň, že se Rada nesprávně omezila na zopakování odůvodnění uvedeného Radou bezpečnosti. Nic totiž nebrání Radě v tom, aby vzala za své odůvodnění uvedené jinými institucemi nebo orgány, pokud je toto odůvodnění dostatečně konkrétní.

38 Naproti tomu použití druhého kritéria na IRISL není z právního hlediska dostatečně odůvodněno. Odůvodnění uvedené v bodě 4 výše totiž nezmiňuje skutečnost, že jednání vytýkané IRISL souvisí se snahou obejít účinek omezujících opatření vůči třetí osobě. Dále je třeba uvést, že i když odůvodnění uvedené v bodě 5 výše zmiňuje skutečnost, že IRISL opakovaně umožnila porušit rezoluci Rady bezpečnosti 1747 (2007), neuvádí povahu údajných porušení ani jejich datum či zapojené subjekty nebo majetek. I kdyby tedy toto odůvodnění mohlo být zohledněno, přestože se netýká IRISL, je příliš nejasné.

39 Za těchto okolností je třeba zamítnout druhý žalobní důvod v rozsahu, v němž se týká použití prvního kritéria na IRISL, a vyhovět mu v rozsahu, v němž se týká použití druhého kritéria na tuto společnost. Vzhledem k tomu, že výše uvedená kritéria jsou alternativní, nedostatečné odůvodnění ve vztahu k druhému kritériu neodůvodňuje zrušení napadených aktů v rozsahu, v němž se týkají IRISL. Avšak s ohledem na závěr uvedený v bodě 38 výše nebude možné přihlížet k druhému kritériu při zkoumání ostatních žalobních důvodů.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení v souvislosti s přijetím omezujících opatření vůči žalobkyním

40 Žalobkyně tvrdí, že se Rada dopustila nesprávného posouzení, když měla za to, že se na ně musí vztahovat omezující opatření, neboť se opírala o pouhé domněnky, neurčila skutečnosti umožňující mít za to, že jsou zapojeny do šíření jaderných zbraní a nezohlednila jejich argumenty.

41 Rada, podporovaná Komisí a Francouzskou republikou, zpochybňuje opodstatněnost argumentů žalobkyň.

42 Podle ustálené judikatury platí, že soudní přezkum legality aktu, kterým byla přijata omezující opatření vůči určitému subjektu, zahrnuje posouzení skutečností a okolností, které jsou uplatňovány k jeho odůvodnění, stejně jako ověření důkazů a informací, na nichž je toto posouzení založeno. V případě sporu přísluší Radě tyto důkazy a informace předložit unijnímu soudu za účelem jejich ověření (v tomto smyslu viz rozsudek Bank Melli Iran v. Rada, bod 28 výše, body 37 a 107).

43 V projednávaném případě je proto třeba ověřit, zda měla Rada správně za to, že se omezující opatření mají vztahovat na žalobkyně z důvodu, že IRISL a Khazar Shipping Lines byly zapojeny do šíření jaderných zbraní, a dále z důvodu, že jiné žalobkyně než IRISL byly vlastněny nebo ovládány IRISL nebo jednaly na její účet.

– K zapojení IRISL do šíření jaderných zbraní

44 Žalobkyně zpochybňují skutečnost, že okolnosti uplatňované vůči IRISL odůvodňují přijetí a zachování omezujících opatření vůči jmenované. Uvádějí zejména to, že ony tři incidenty, kdy bylo společností IRISL přepravováno zakázaného zboží, se netýkaly šíření jaderných zbraní, ale souvisely se šířením vojenského materiálu, a tedy neodůvodňovaly přijetí omezujících opatření vztahujících se na uvedené šíření jaderných zbraní. Tento závěr je podle žalobkyň potvrzen skutečností, že dotčené incidenty nevedly k přijetí omezujících opatření Radou bezpečnosti vůči IRISL ani vůči dalším žalobkyním. Žalobkyně kromě toho tvrdí, že IRISL každopádně neznala povahu přepravovaného zboží.

45 Rada a vedlejší účastnice řízení zpochybňují opodstatněnost argumentů žalobkyň. Rada zaprvé tvrdí, že i když se ony tři incidenty vytýkané IRISL týkají vojenského materiálu, představují podporu šíření jaderných zbraní, a to zejména proto, že porušují rezoluce Rady bezpečnosti týkající se šíření jaderných zbraní. Tento závěr je podle Rady potvrzen postojem Rady bezpečnosti. Rada zadruhé uvádí, že bez ohledu na kvalifikaci tří výše uvedených incidentů, skutečnost, že IRISL jakožto významná společnost námořní přepravy působící v mezinárodním měřítku, která je vlastněna íránským státem, přepravovala zakázaný vojenský materiál, implikuje, že nutně přepravovala i materiál související se šířením jaderných zbraní vzhledem k tomu, že rozvíjení činností s ním spojených vyžaduje poskytování služeb námořní přepravy. Zatřetí Rada tvrdí, že ony tři incidenty, do nichž byla IRISL zapojena, představovaly v každém případě vážné riziko, že IRISL přepravuje materiál související se šířením jaderných zbraní. Přijetí a zachování omezujících opatření vůči ní bylo proto podle Rady odůvodněno z titulu prevence.

46 Je třeba posoudit opodstatněnost odůvodnění přijetí a zachování omezujících opatření vůči IRISL uváděného Radou.

47 Zaprvé čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413 stanoví, že se zmrazují finanční prostředky „osob[…] a subjekt[ů], […] které [podporují] íránsk[é] jadern[é] činnost[i], jež by mohly ohrozit nešíření, nebo […] vývoj[…] nosičů jaderných zbraní […], i prostřednictvím pořizování zakázaných věcí, zboží, vybavení, materiálů a technologií“. Článek 16 odst. 2 písm. a) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 267/2012 se rovněž vztahují zejména na subjekty označené „[podporující] […] íránsk[é] jadern[é] činnost[i], jež by mohly ohrozit nešíření, nebo […] vývoj[…] nosičů jaderných zbraní Íránem […], a to i prostřednictvím pořizování zakázaného zboží a technologií“. Článek 7 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 423/2007 se vztahují zejména na osoby a subjekty podporující činnosti v jaderné oblasti, aniž výslovně zmiňují pořizování zakázaných technologií a zboží.

48 Zákonodárcem použitá formulace implikuje, že přijetí omezujících opatření vůči určité osobě nebo subjektu z důvodu jeho údajné podpory šíření jaderných zbraní předpokládá, že tato osoba nebo subjekt předtím jednal způsobem odpovídajícím tomuto kritériu. Nepostačuje však pouhé riziko, že dotyčná osoba nebo subjekt bude podporovat šíření jaderných zbraní v budoucnu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. dubna 2012, Manufacturing Support & Procurement Kala Naft v. Rada, T-509/10, bod 115).

49 Článek 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 7 odst. 2 nařízení č. 423/2007, čl. 16 odst. 2 písm. a) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 267/2012 tudíž ukládaly Radě určit, že IRISL skutečně podporovala šíření jaderných zbraní.

50 V tomto ohledu je třeba připomenout, že rezolucemi 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) a 1929 (2009) Rada bezpečnosti přijala na základě kapitoly VII Charty Spojených národů řadu omezujících opatření, jejichž cílem bylo přesvědčit Íránskou islámskou republiku, aby splnila rezoluci 1737 (2006), podle níž měla Íránská islámská republika bezodkladně zastavit všechny činnosti spojené s obohacováním a přepracováním, jakož i práce na všech projektech souvisejících s těžkou vodou a měla učinit určité kroky požadované Radou guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE), které Rada bezpečnosti OSN považovala za zásadní pro vybudování důvěry ve výlučně mírový účel jaderného programu Íránské islámské republiky. Tyto rezoluce kromě toho, že ukládají

zákaz, aby Íránská islámská republika vyvážela zboží a technologie spojené s jadernými činnostmi, jež by mohly ohrozit nešíření nebo s vývojem nosičů jaderných zbraní [odstavec 7 rezoluce 1737 (2006)], stanovují rovněž, že Íránská islámská republika nesmí přímo nebo nepřímo poskytovat, prodávat nebo přepravovat ze svého území nebo prostřednictvím svých státních příslušníků nebo plavidel plujících pod její vlajkou či jejích letadel žádnou zbraň nebo související materiál a že všechny státy musí zakázat, aby jejich státní příslušníci pořizovali toto zboží od Íránské islámské republiky nebo aby bylo toto zboží pořizováno od Íránské islámské republiky prostřednictvím lodí plujících pod jejich vlajkou nebo jejich letadel, ať již toto zboží pochází z íránského území, či nikoliv [odstavec 5 rezoluce 1747 (2007)].

51 Tato opatření ukládající zákaz jsou sice součástí téhož obecného kontextu a sledují stejný cíl, nic to však nemění na tom, že se týkají odlišného zboží nebo technologií. Skutečnost, že se na zboží vztahuje zákaz stanovený v odstavci 5 rezoluce 1747 (2007) tedy nutně neznamená, že se na ně vztahuje i zákaz stanovený v odstavci 7 rezoluce 1737 (2006), jenž se týká zboží a technologií spojených s jadernými činnostmi Íránské islámské republiky, jež by mohly ohrozit nešíření, nebo s vývojem nosičů jaderných zbraní Íránskou islámskou republikou.

52 V daném případě z výroční zprávy výboru Rady bezpečnosti pro sankce za rok 2009 vyplývá, že se ony tři incidenty, do kterých byla zapojena IRISL, týkaly údajného porušení zákazu stanoveného v odstavci 5 rezoluce 1747 (2007), který se týká vývozu zbraní a souvisejícího materiálu Íránskou islámskou republikou. Naopak další dokumenty ve spisu, které Rada předala žalobkyním na jejich žádost, a jež byly předloženy Tribunálu, neobsahují údaje, z nichž by vyplývalo, že se na dotčené zboží vztahoval zároveň zákaz týkající se materiálu spojeného se šířením jaderných zbraní, jenž je stanoven v odstavci 7 rezoluce 1737 (2006).

53 Rada na jednání v tomto ohledu uvedla, že ony tři incidenty byly spojeny s šířením jaderných zbraní, jelikož vývoz zbraní a souvisejícího materiálu Íránskou islámskou republikou sloužil k financování tohoto šíření. Toto tvrzení však není uvedeno v odůvodnění napadených aktů ani v dokumentech a důkazech předaných žalobkyním na jejich žádost. Toto tvrzení proto nemůže být v projednávaném případě zohledněno pro účely odůvodnění zařazení IRISL na seznam na základě právního kritéria týkajícího se podpory šíření jaderných zbraní. Navíc je třeba v každém případě dodat, že Rada nepředložila Tribunálu žádnou konkrétní indicii, která by mohla podpořit tvrzení, že přeprava zakázaného vojenského materiálu uskutečňovaná společností IRISL sloužila k financování šíření jaderných zbraní.

54 Rada však tvrdí, že okolnost, že tři incidenty, do nichž byla IRISL zapojena, jsou podporou šíření jaderných zbraní, přestože se netýkaly materiálu spojeného s tímto šířením, je prokázána postojem Rady bezpečnosti vůči IRISL.

55 Je zajisté pravda, že Rada bezpečnosti vyzvala státy, aby prováděly kontrolu plavidel IRISL, mají-li důvodné podezření, že převážejí zakázané zboží podle rezolucí 1803 (2008) a 1929 (2009). Rada přijala rovněž omezující opatření vůči třem subjektům vlastněným nebo ovládaným společností IRISL.

56 Omezující opatření přijatá Radou bezpečnosti se však netýkají samotné IRISL a spis Tribunálu neobsahuje dokumenty uvádějící konkrétní odůvodnění jejich přijetí.

57 Kromě toho výzva určená státům, aby za určitých okolností prováděly kontrolu plavidel IRISL, prokazuje, že podle názoru Rady bezpečnosti existuje riziko, že IRISL podporuje šíření jaderných zbraní. Tato výzva však v rozporu s požadavky stanovenými v čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 7 odst. 2 nařízení č. 423/2007, čl. 16 odst. 2 písm. a) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 267/2012 neprokazuje, že IRISL skutečně podporovala toto šíření.

58 Za těchto okolností je třeba mít za to, že nebylo prokázáno, že IRISL tím, že třikrát přepravovala vojenský materiál v rozporu se zákazem stanoveným v odstavci 5 rezoluce 1747 (2007), podporovala šíření jaderných zbraní. Ony tři incidenty proto neodůvodňují přijetí a zachování omezujících opatření vůči IRISL.

59 Zadruhé je třeba připomenout, že přijetí a zachování omezujících opatření se nemůže právoplatně opírat o domněnku, která nebyla stanovena v platné právní úpravě a která neodpovídá cíli této právní úpravy (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 13. března 2012, Tay Za v. Rada, C-376/10 P, bod 69).

60 Tvrzení Rady, že pokud IRISL přepravovala vojenský materiál v rozporu se zákazem stanoveným v odstavci 5 rezoluce 1747 (2007), přepravovala nutně také materiál související s šířením jaderných zbraní, není přitom v projednávaném případě podpořeno žádnou konkrétní informací nebo důkazem. Spočívá tedy na domněnce, která není, jak vyplývá z bodu 48 výše, upravena v rozhodnutí 2010/413, nařízení č. 423/2007, nařízení č. 961/2010 ani nařízení č. 267/2012. Taková domněnka kromě toho neodpovídá struktuře výše uvedených právních předpisů, jelikož nerozlišuje mezi opatřeními zakazujícími vývoz zbraní a souvisejícího materiálu a opatřeními zakazujícími přepravu materiálu souvisejícího s šířením jaderných zbraní.

61 Za těchto okolností nemůže tvrzení Rady, že IRISL nutně přepravovala materiál související s šířením jaderných zbraní, obstát.

62 Zatřetí, pokud jde o tvrzení Rady, že ony tři incidenty, do nichž byla IRISL zapojena, prokazují vážné riziko, že přepravovala materiál související se šířením jaderných zbraní, je třeba připomenout – jak vyplývá z bodu 48 výše – že takové riziko nepostačuje k odůvodnění přijetí a zachování omezujících opatření uvedených v čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 7 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 423/2007, čl. 16 odst. 2 písm. a) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 267/2012.

63 V tomto kontextu Rada tvrdí, že s ohledem na ilegální povahu činností spojených s šířením jaderných zbraní, by požadavek, aby konkrétně učila, ve kterých případech se jedná o přepravu materiálu souvisejícího s šířením jaderných zbraní spíše než o přepravu jiného zakázaného zboží, zbavil omezující opatření preventivního účinku.

64 Pokud má Rada v tomto ohledu za to, že platná právní úprava jí neumožňuje dostatečně účinně bojovat proti šíření jaderných zbraní, je oprávněna ji jakožto zákonodárce upravit – s výhradou přezkumu legality vykonávaného unijním soudem – tak, aby rozšířila případy, v nichž mohou být omezující opatření přijata.

65 Důsledkem snahy zajistit co nejširší preventivní účinek omezujících opatření nemůže být naopak výklad platné právní úpravy, který je v rozporu s jejím jasným zněním.

66 Je tedy třeba uvést, že i když se jeví jako důvodná úvaha, že skutečnost, že IRISL byla zapojena do tří incidentů týkajících se přepravy vojenského materiálu v rozporu se zákazem stanoveným v odstavci 5 rezoluce 1747 (2007), zvyšuje riziko, že byla rovněž zapojena do incidentů týkajících se přepravy materiálu souvisejícího se šířením jaderných zbraní, neodůvodňuje tato okolnost za současného stavu platné právní úpravy přijetí nebo zachování omezujících opatření vůči IRISL.

67 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že skutečnosti uváděné Radou neodůvodňují přijetí a zachování omezujících opatření vůči IRISL.

68 Je tudíž třeba vyhovět čtvrtému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž se týká IRISL.

– K zapojení Khazar Shipping Lines do šíření jaderných zbraní

69 Podle odůvodnění napadených aktů byla Khazar Shipping Lines zapojena do šíření jaderných zbraní, jelikož zprostředkovala zásilky pro subjekty označené Organizací spojených národů a Spojenými státy americkými, například „banku Melli“.

70 Khazar Shipping Lines tvrdí, že nebyla zapojena do šíření jaderných zbraní, a zejména, že nepřepravovala náklady související s tímto šířením ani neposkytovala služby Bank Melli Iran. Dodává, že ve svých připomínkách předložených Radě vyvrátila tvrzení, která se jí týkala.

71 Rada a vedlejší účastnice řízení zpochybňují argumenty Khazar Shipping Lines.

72 V tomto ohledu stačí uvést, že Khazar Shipping Lines zpochybňuje opodstatněnost tvrzení namířených proti ní, přičemž Rada nepředložila žádnou informaci ani důkaz na jejich podporu. Za těchto okolností v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 42 výše uvedená tvrzení neodůvodňují přijetí a zachování omezujících opatření vůči Khazar Shipping Lines. Je tudíž třeba vyhovět čtvrtému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž se týká zapojení Khazar Shipping Lines do šíření jaderných zbraní.

– Ke skutečnosti, že jiné žalobkyně než IRISL jsou vlastněny nebo ovládány touto společností nebo jednají na její účet

73 Jiné žalobkyně než IRISL zpochybňují skutečnost, že se na ně musí vztahovat omezující opatření z toho důvodu, že jsou vlastněny nebo ovládány touto společností nebo že jednají na její účet. Tvrdí zejména, že některé z nich nejsou námořními společnostmi, nejsou vlastněny IRISL nebo v nich má IRISL jen menšinový podíl.

74 Rada a vedlejší účastnice zpochybňují podloženost argumentů žalobkyň.

75 V tomto ohledu je třeba uvést, že jsou-li zmrazeny finanční prostředky subjektu označeného za subjekt podporující šíření jaderných zbraní, existuje nezanedbatelné riziko, že bude vyvolávat tlak na subjekty, které vlastní nebo ovládá, za účelem obcházení účinku opatření, která se ho týkají. Za těchto okolností je zmrazení finančních prostředků subjektů vlastněných nebo ovládaných subjektem označeným jako podporujícím šíření jaderných zbraní nezbytné a vhodné k zajištění účinnosti opatření přijatých vůči posledně uvedenému subjektu a k zajištění toho, že tato opatření nebudou obcházena (obdobně viz rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2009, Melli Bank v. Rada, T-246/08 a T-332/08, Sb. rozh. s. II-2629, bod 103).

76 Z bodů 44 až 68 výše však v daném případě vyplývá, že Rada neprokázala, že IRISL podporovala šíření jaderných zbraní.

77 Za těchto okolností je třeba uvést, že i kdyby jiné žalobkyně než IRISL byly skutečně vlastněny nebo ovládány touto společností nebo jednaly na její účet, tato okolnost neodůvodňuje přijetí nebo zachování omezujících opatření vůči nim, jelikož IRISL nebyla právoplatně označena za subjekt podporující šíření jaderných zbraní.

78 Je tudíž třeba vyhovět čtvrtému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž se týká skutečnosti, že jiné žalobkyně než IRISL jsou vlastněny nebo ovládány touto společností nebo jednají na její účet.

79 S ohledem na výše uvedené je třeba vyhovět čtvrtému žalobnímu důvodu ve vztahu ke všem žalobkyním, a v důsledku toho zrušit napadené akty v rozsahu, v němž se jich týkají, aniž je nutné zkoumat další argumenty a žalobní důvody žalobkyň.

K časovým účinkům zrušení napadených aktů

80 Pokud jde nejprve o časové účinky zrušení napadených aktů, je třeba nejprve poznamenat, že prováděcí nařízení č. 668/2010, kterým byl změněn seznam obsažený v příloze V nařízení č. 423/2007, již nezakládá žádné právní účinky, neboť posledně uvedené nařízení bylo zrušeno nařízením č. 961/2010. Samotné nařízení č. 961/2010 bylo rovněž zrušeno nařízením č. 267/2012. Zrušení prováděcího nařízení č. 668/2010 a nařízení č. 961/2010 se proto týká pouze účinků, jež tyto akty vyvolaly v době od svého vstupu v platnost do svého zrušení.

81 Pokud jde dále o nařízení č. 267/2012, je třeba připomenout, že podle čl. 60 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie nabývá rozhodnutí Tribunálu, které ruší nařízení, odchylně od článku 280 SFEU právní moci až dnem, kdy uplyne lhůta k podání kasačního opravného prostředku stanovená v čl. 56 prvním pododstavci uvedeného statutu, nebo pokud je v této lhůtě podán kasační opravný prostředek, dnem jeho zamítnutí (obdobně viz rozsudek Tribunálu ze dne 16. září 2011, Kadio Morokro v. Rada, T-316/11, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 38).

82 Rada má za těchto okolností k dispozici dvouměsíční lhůtu od doručení tohoto rozsudku, prodlouženou z důvodu vzdálenosti o deset dní, aby zjištěné porušení zhojila případným přijetím nových omezujících opatření vůči žalobkyním. V projednávané věci se riziko vážného a nevratného narušení účinnosti omezujících opatření stanovených nařízením č. 267/2012 nejeví být dostatečně vysoké, vzhledem k významnému dopadu těchto opatření na práva a svobody žalobkyň, aby mohlo odůvodňovat zachování účinků uvedeného nařízení vůči žalobkyním po dobu delší, než jaká je stanovena v čl. 60 druhém pododstavci statutu Soudního dvora (obdobně viz rozsudek Kadio Morokro v. Rada, bod 81 výše, bod 38).

83 Pokud jde konečně o časové účinky zrušení rozhodnutí 2010/413, ve znění rozhodnutí 2010/644, je třeba připomenout, že na základě čl. 264 druhého pododstavce SFEU může Tribunál uvést, považuje-li to za nezbytné, ty účinky aktu prohlášeného za neplatný, které jsou nadále považovány za zachované. Rozdíl mezi datem, kdy nastanou účinky zrušení nařízení č. 267/2012, a datem, kdy nastanou účinky zrušení rozhodnutí 2010/413, ve znění rozhodnutí 2010/644, by v projednávané věci mohl vést k vážnému narušení právní jistoty, neboť oba tyto akty ukládají žalobkyním totožná opatření. Účinky rozhodnutí 2010/413, ve znění rozhodnutí 2010/644, proto musejí být ve vztahu k žalobkyním zachovány až do okamžiku, kdy nastanou účinky zrušení nařízení č. 267/2012 (obdobně viz rozsudek Kadio Morokro v. Rada, bod 81 výše, bod 39).

K nákladům řízení

84 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požadovaly náhradu nákladů řízení a Rada neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

85 Podle čl. 87 odst. 4 prvního pododstavce členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Komise a Francouzská republika ponesou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) **V rozsahu, v němž se týkají Islamic Republic of Iran Shipping Lines, jakož i dalších 17 žalobkyň, jejichž jména jsou uvedena v příloze, se zrušují:**

   — **příloha II rozhodnutí Rady 2010/413/SZBP ze dne 26. července 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP;**

   — **příloha prováděcího nařízení Rady (EU) č. 668/2010 ze dne 26. července 2010, kterým se provádí čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 423/2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu;**

   — **příloha rozhodnutí Rady 2010/644/SZBP ze dne 25. října 2010, kterým se mění rozhodnutí 2010/413;**

   — **příloha VIII nařízení Rady (EU) č. 961/2010 ze dne 25. října 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (ES) č. 423/2007;**

   — **příloha IX nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010.**

2) **Účinky rozhodnutí 2010/413 ve znění rozhodnutí 2010/644 se ve vztahu k Islamic Republic of Iran Shipping Lines, jakož i k dalším 17 žalobkyním, jejichž jména jsou uvedena v příloze, zachovávají až do okamžiku, kdy nastanou účinky zrušení nařízení č. 267/2012.**

3) **Rada Evropské unie ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené Islamic Republic of Iran Shipping Lines, jakož i dalšími 17 žalobkyněmi, jejichž jména jsou uvedena v příloze.**

4) **Evropská komise a Francouzská republika ponesou vlastní náklady řízení.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 16. září 2013.

Podpisy.

Příloha

Bushehr Shipping Co. Ltd, se sídlem v La Valette (Malta),

Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), se sídlem v Teheránu (Írán),

Irano – Misr Shipping Co., se sídlem v Teheránu,

Irinvestship Ltd, se sídlem v Londýně (Spojené království),

IRISL (Malta) Ltd, se sídlem v Sliema (Malta),

IRISL Club, se sídlem v Teheránu,

IRISL Europe GmbH, se sídlem v Hamburku (Německo),

IRISL Marine Services and Engineering Co., se sídlem v Qeshm (Írán),

ISI Maritime Ltd, se sídlem v La Valette,

Khazar Shipping Lines, se sídlem v Anzali (Írán),

Leadmarine, se sídlem v Singapuru (Singapur),

Marble Shipping Ltd, se sídlem v Sliema,

Safiran Payam Darya Shipping Lines (SAPID), se sídlem v Teheránu,

Shipping Computer Services Co., se sídlem v Teheránu,

Soroush Saramin Asatir Ship Management, se sídlem v Teheránu,

South Way Shipping Agency Co. Ltd, se sídlem v Teheránu,

Valfajr 8th Shipping Line Co., se sídlem v Teheránu.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu 2

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení 3

Právní otázky 4

K věci samé 4

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění v rozsahu, v němž se týká odůvodnění vztahujícího se ke společnosti IRISL 4

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení v souvislosti s přijetím omezujících opatření vůči žalobkyním 6

– K zapojení IRISL do šíření jaderných zbraní 7

– K zapojení Khazar Shipping Lines do šíření jaderných zbraní 10

– Ke skutečnosti, že jiné žalobkyně než IRISL jsou vlastněny nebo ovládány touto společností nebo jednají na její účet 10

K časovým účinkům zrušení napadených aktů 11

K nákladům řízení 11